

Preporuke o sastavu vakcine protiv gripa za severnu hemisferu za sezonu 2010-2011.

02.03.2010

U periodu septembar 2009. – januar 2010. godine aktivnost virusa influence je registrovana u Africi, obe Amerike, Aziji, Evropi i Okeaniji. Dominantan virus u cirkulaciji je bio pandemijski A (H1N1) 2009. U mnogim regionima široko rasprostranjena aktivnost je prijavljena van uobičajene sezone influence, a influenza aktivnost je bila mnogo viša nego u istom periodu prethodne godine. Od aprila 2009. do januara 2010. godine više od 211 zemalja i teritorija je prijavilo laboratorijski potvrđene slučajeve pandemijske influence. Na severnoj hemisferi široko rasprostranjena aktivnost je registrovana u ranijem periodu u odnosu na uobičajenu sezonost influence. Na južnoj hemisferi, pandemijska influenza se sporadično javljala od septembra u mnogim zemljama. U tropskim oblastima široko rasprostranjena aktivnost je registrovana, ali sa trendom opadanja u nekoliko zemalja.

Aktivnost sezonske influence A registrovana je u značajno niže uobičajeno nego prethodnih godina. Mali broj slučajeva sezonskog A (H1N1) je registrovan, dok je A (H3N2) u sporadičnoj aktivnosti registrovan u nekim zemljama Afrike, obe Amerike, Azije, Evrope i Okeanije. Intermitentna aktivnost influence B registrovana je u Aziji, Australiji i Novom Zelandu, nekim afričkim i evropskim zemljama i mnogim zemljama obe Amerike. Značajnija sporadična aktivnost je registrovana u Kanadi, SAD i Ruskoj federaciji. Bangladeš i Kina su registrovale regionalnu aktivnost B influence. Od januara 2010. tip B je postao dominantan u Kini. U periodu od oktobra 2009. do februara 2010. godine, 16 slučajeva obolevanja od gripa A (H5N1) je registrovano, od kojih četiri sa smrtnim ishodom u Kambodži, Egiptu i Vijet Namu, gde je visoko patogen A (H5N1) registrovan kod živine. Indonezija je registrovala 22 slučaja od januara 2009. sa 20 smrtnih ishoda. Od decembra 2003. godine ukupno 478 humanih slučajeva je registrovano sa 268 smrtnih ishoda u 15 zemalja. Nije utvrđena transmisija sa osobe na osobu. Pandemijski virus gripa A (H1N1) prema svom antigenskom kartogramu i filogenetskoj analizi hemaglutinina i neuraminidaze je prepoznat kao varijanta koja je udružena sa epidemijama influence u različitim zemljama i kao bitan kriterijum za definisanje u epidemiološkom smislu relevantnih kandidata za vakcinu. U najvećem broju pandemijski A (H1N1) virus je bio senzitiv na oseltamivir. Mali broj je bio rezistentan što je otkriveno tokom primene ovog leka u profilaktičkom tretmanu. Sezonski A (H1N1) u najvećem broju registruje rezistentnost, dok se kod A (H3N2) i B influence ne registruje rezistentnost. Nije registrovana rezistentnost virusa na zanamivir. Najveći broj virusa pandemijske influence A (H1N1) i najveći broj virusa A (H3N2) je rezistentan na M2 inhibitore, amantadin i rimantadine, dok je najveći broj virusa sezonske influence A (H1N1) senzitiv. Mali broj virusa sezonske influence A H1N1 je rezistentan i na oseltamivir i na M2 inhibitore. Pandemijska influenza A (H1N1) je od marta 2009. postala globalno dominantna i antigenski i genetski veoma slična virusu A/California/7/2009, koji su sastavni delovi sadržani u vakcini protiv pandemijskog gripa, koji uslovljavaju nastanak titra antitela na vakcinalni virus i pandemijski virus A (H1N1). Najveći broj sezonskih virusa A (H1N1) je antigenski i genetski sličan vakcinalnom soju virusa A/Brisbane/59/2007. Sporadično registrovan A (H3N2) je veoma sličan vakcinalnom virusu iz južne hemisfere A/Perth/16/2009. Preporučeni su sledeći virusi za sastav vakcine protiv influence za severnu hemisferu za sezonu 2010/2011: A/California/7/2009 (H1N1)-sličan virus, A/Perth/16/2009 (H3N2)-sličan virus*, B/Brisbane/60/2008-sličan virus. *A/Wisconsin/15/2009 je A/Perth/16/2009(H3N2) – sličan virus i u 2010. godini je vakcinalni virus za južnu hemisferu. U 2009. godini veliki broj proizvođača je proizvodio monovalentnu pandemijsku vakcinu koja sadrži A/California/7/2009(H1N1). Odluku o primeni trovalentne ili monovalentne vakcine koja sadrži preporučene sojeve virusa u sezoni 2010/2011. treba da donesu nacionalni i regionalni regulatorni autoriteti. SZO treba da obezbedi i preporuke Savetodavnog komiteta za imunizaciju. Pandemijska nije gotova. Prethodne pandemije su imale više od jednog talasa. SZO prati evoluciju ove pandemije i procenjuje kada će se ući u period posle vrha pandemije. Taj period je vreme tranzicije kada pandemijska aktivnost opada globalno, ali se može nastaviti na različitim nivoima u različitim delovima sveta ili u različitim zemljama. Pandemijska vakcina je odlično sredstvo za zaštitu ljudi od obolevanja i teških komplikacija/posledica bolesti. Veoma važna javno-zdravstvena akcija uslovljena je dužinom cirkulacije pandemijskog A (H1N1) virusa koji uzrokuje bolest. Visoko rizične grupe su posebno vulnerabilne i treba ih vakcinisati kao prioritet. SZO će kontinuirano raditi sa zemljama na praćenju pandemije i obezbediti preporuke na tome što treba raditi kada se uđe u period posle vrha pandemije - tranzitorni period. Kako je tokom pandemija 1957. i 1968. godine, pandemijski virus A brzo zamenio mesto prethodno cirkulirajućem sezonskom virusu influence tipa A, ne može se predvideti u ovom momentu kada će pandemijska influenza A (H1N1) u potpunosti zameniti/potisnuti sezonsku influencu A (H1N1). Izvor: WHO: Recommended viruses for influenza vaccines for use in the 2010-2011 northern hemisphere influenza season